

Dosarul nr. 3r-340/22
2-19087738-01-3r-26102022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud.: V. Chisilița)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: G. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

07 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând recursul depus de avocata Negru Cristina în interesele lui Popa Artur, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Popa Artur împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea actelor administrative,

împotriva încheierii din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Popa Artur, reprezentat de avocata Cristina Negru, împotriva hotărârii din 18 aprilie 202 a Judecătoriai Chișinău, sediul Râșcani, din motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul legal,

c o n s t a t ă:

La 22 martie 2019, Popa Artur a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Serviciului Fiscal de Stat, solicitând anularea Actului fiscal nr.5-688845, prelungit pe actele de control nr.5-688846, nr.5-688847, nr.5-688848, nr.5-688849, nr.5-688850, nr.5-683229, nr.5-683230, nr.5-691101, nr.5-691102 din 16 noiembrie 2018, deciziei nr.17 din 18 ianuarie 2019 și a deciziei nr.60 din 28 februarie 2019.

Prin hotărârea din 18 aprilie 2022 a Judecătoriai Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă acțiunea depusă de Popa Artur.

La 21 aprilie 2022, prin intermediul poștei electronice, avocata Cristina Negru, în interesele lui Popa Artur, a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 18 aprilie 2022 a Judecătoriai Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii depuse de Popa Artur.

Prin încheierea din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, a fost declarat inadmisibil apelul depus de avocata Cristina Negru în interesele lui Popa Artur, din motiv că în termenul prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ nu a fost prezentată motivarea apelului.

La 12 octombrie 2022, prin intermediul poștei electronice, avocata Cristina Negru în interesele lui Popa Artur a depus recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând

admiterea acestuia, casarea încheierii din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea apelului.

În susținerea recursului, avocata Cristina Negru a invocat că nu i-a fost notificată hotărârea integrală a primei instanțe, iar în perioada de vară s-a aflat în concediu până la data de 20 septembrie 2022, împrejurări care nu au depins de voința sa.

Conform art.241 alin.(1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Potrivit art.242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 13 septembrie 2022.

Din actele cauzei rezultă că, la 03 octombrie 2022, încheierea contestată a instanței de apel a fost notificată avocatei Cristina Negru la adresa electronică a acesteia, fapt ce rezultă din scrisoarea anexată la materialele dosarului (f.d.22, vol.II).

Astfel, recursul din 12 octombrie 2022 a fost depus de avocata Cristina Negru, în interesele lui Popa Artur, în termenul prevăzut la art.242 din Codul administrativ (f.d.26, vol.II).

La 26 octombrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Serviciului Fiscal de Stat copia recursului depus de avocata Cristina Negru în interesele lui Popa Artur, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței (f.d.36, vol.II).

La 09 noiembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Serviciului Fiscal de Stat a depus referință, solicitând respingerea recursului depus de avocata Cristina Negru în interesele lui Popa Artur, invocând că la actele cauzei sunt suficiente dovezi că reprezentantului recurentului i-a fost notificată hotărârea integrală a primei instanțe încă la data de 01 iulie 2022, cu toate acestea în termenul legal nu a fost prezentată motivarea apelului.

Conform art.243 alin.(2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

În speță, completul a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

Studiind actele cauzei, completul specializat pentru examinare acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins și menținută încheierea instanței de apel, din următoarele motive.

Conform art.243 alin.(1) lit.b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de respingere a recursului.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că în prezenta speță obiectul de examinare în ordine de recurs vizează legalitatea încheierii din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ a fost declarat inadmisibil apelul depus de Popa

Artur, reprezentat de avocata Cristina Negru, împotriva hotărârii din 18 aprilie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, din motiv că apelantul, acționând prin reprezentantul său, nu a prezentat motivarea apelului în termenul legal prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

Conform art.232 alin.(1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Iar, potrivit alin.(2) al art.232 din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit căroră procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificare a securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Din prevederile art.223 din Codul administrativ, rezultă că, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.

Conform art.96 alin.(1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă *se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate* dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Potrivit art.97 alin.(3) din Codul administrativ, autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) *notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.*

Potrivit art.114 din Codul administrativ, dacă o notificare a înscrisului, care îndeplinește condițiile de formă, nu poate fi probată sau dacă înscrisul a ajuns cu încălcarea prevederilor obligatorii de notificare, atunci acesta se consideră notificat din momentul în care într-adevăr a ajuns la persoana care urma să fie notificată.

Din materialele cauzei rezultă că, la 18 aprilie 2022 Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a pronunțat în ședință publică dispozitivul hotărârii, prin care a fost respinsă acțiunea depusă de Popa Artur (f.d.244, 246, vol.I).

Nefiind de acord, cu soluția primei instanțe, la 21 aprilie 2022, prin intermediul poștei electronice, avocata Cristina Negru, în interesele lui Popa Artur, a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 18 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii depuse de Popa Artur (f.d.249-205, vol.I).

La 01 iulie 2022, ora, 17:28, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a expediat copia hotărârii integrale din 18 aprilie 2022, la adresa electronică a reprezentantului apelantului Popa Artur, avocata Cristina Negru și anume: XXXXX (f.d.14, vol.II).

Potrivit mesajului electronic anexat la actele cauzei, avocata Cristina Negru la 01 iulie 2022, ora 17:31, a confirmat recepționarea corespondenței expediate de prima instanță (f.d.14, vol.II).

Totodată, ține de menționat că, la 06 iulie 2022, hotărârea integrală din 18 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată: www.jc.instante.justice.md.

Cele menționate supra denotă faptul că, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani și-a îndeplinit corespunzător obligația pozitivă de notificare a actului judecătoresc, iar termenul de 30 de zile prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ, pentru prezentarea motivării apelului, a început să curgă din 02 iulie 2022, ziua imediat următoare de la data notificării reprezentantului apelantului a hotărârii integrale a primei instanțe, care a expirat la data de 01 august 2022 (luni) inclusiv.

Drept urmare, prin încheierea din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, a fost declarat inadmisibil apelul depus de avocata Cristina Negru în interesele lui Popa Artur, din motiv că în termenul prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ nu a fost prezentată motivarea apelului.

Conform art.236 alin.(1) și alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2).

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele recursului și cadrul legal aplicabil speței, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de declarare în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ a cererii de apel depusă de avocata Cristina Negru în interesele lui Popa Artur, ca inadmisibilă, deoarece apelantul și reprezentantul său nu s-au conformat prevederilor legale imperative și nu au prezentat instanței de apel cererea de apel motivată în termenul prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

Or, după cum s-a menționat supra, hotărârea motivată a primei instanțe a fost notificată reprezentantului apelantului Popa Artur, avocatul Cristina Negru încă la data de 01 iulie 2022, cu confirmarea de către ultima a recepționării a actului judecătoresc, însă până la expirarea termenului-limită (01 august 2022 inclusiv), ultimii nu au prezentat Curții de Apel Chișinău apelul motivat, fapt ce a generat în consecință declararea acestuia ca inadmisibil în conformitate cu art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ.

De altfel, avocata Cristina Negru, începând cu data de 02 iulie 2022 – până la 01 august 2022 inclusiv, a dispus de suficient timp de a-și valorifica dreptul de a prezenta motivarea apelului în interiorul termenului legal prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

La acest capitol se rețin dispozițiile art.24 alin.(1) din Codul administrativ, care cert stipulează că, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de apel prevăzut la art.232 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că, nerespectarea acestuia atrage drept consecință decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Totodată, conform art.47 alin.(1)-(3) din Codul administrativ, acțiunile procedurale întreprinse de reprezentantul împuternicit se atribuie participantului reprezentat. În măsura în care participantul nu contrazice neîntârziat acțiunile întreprinse de reprezentantul împuternicit, acestea se consideră ca fiind întreprinse de participant. În pofida desemnării unui reprezentant împuternicit, participantul este în drept să întreprindă el însuși acțiuni procedurale. *Culpa reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat.*

Contrar acestor prevederi, Popa Artur și reprezentantul său, avocata Cristina Negru, fiind interesați de soluționarea prezentului litigiu în ordine de apel, nu au depus diligența necesară ca să-și îndeplinească obligațiile sale procedurale cu bună-credință, în vederea depunerii motivării apelului în interiorul termenului legal, cu solicitarea, după caz, a repunerii în termen a actului de procedură în conformitate cu legislația în vigoare.

Nu poate fi reținut argumentul avocatei Cristina Negru precum că nu i-a fost notificată hotărârea integrală a primei instanțe, iar în perioada de vară s-a aflat în concediu până la data de 20 septembrie 2022, împrejurări care nu au depins de voința sa, deoarece vine în contradicție cu actele cauzei, de altfel, ultima nu a prezentat probe incontestabile ce ar indica aflare sa într-o veritabilă imposibilitate de a efectua actul de procedură în termenul legal.

Așadar, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate, care este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art.6 din CEDO.

În susținerea opiniei enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale ale Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. În practica sa constantă, Curtea a reiterat că „dreptul la instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut. În această privință Curtea Europeană, în multe cauze similare, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (*cauza Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei; Kemp vs. Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania*), în care CEDO a reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art.243 alin.(1) lit.b) și alin.(2) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de avocata Negru Cristina, în interesele lui Popa Artur.

Se menține încheierea din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Popa Artur împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea actelor administrative.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron